

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет туризму та міжнародних комунікацій
Кафедра туризму

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан
факультету туризму та МК
доц., к.геогр.н Габчак Н.Ф
» *sermish* 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**РЕГІОНАЛЬНА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ГЕОГРАФІЯ
КРАЇН СВІТУ ТА ТУРИСТИЧНІ РЕГІОНИ**

Рівень вищої освіти	Перший(бакалаврський)рівень
Галузь знань	J Транспорт та послуги
Спеціальність	J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг
Освітня програма	Готельно-ресторанна справа
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Регіональна соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони**» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань **І Транспорт та послуги за спеціальністю І 2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг, освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»**

Розробники: доц., к.геогр. н. **Наталія ГАБЧАК**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **туризму**
протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри проф., к.геогр.н. **Ганна МАШКА**

Схвалено науково-методичною комісією **факультету туризму та міжнародних комунікацій**
протокол № 1 від «28» _____ серпня _____ 2025р.

Голова науково-методичної комісії проф. **Ганна МАШКА**

© Габчак Н.Ф., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕГІОНАЛЬНА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ГЕОГРАФІЯ КРАЇН СВІТУ
ТА ТУРИСТИЧНІ РЕГІОНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150	1-й	
Кількість модулів –2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 год аудиторних –74 год самостійної роботи студента – 76 год	1-й	
	Лекції:	
	40 год	
	Практичні (семінарські):	
	34 год	
Вид підсумкового контролю: письмовий (або тестовий)	Лабораторні:-	
	-	-
Форма підсумкового контролю: іспит	Самостійна робота:	
	76 год	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Регіональна соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони» є обов'язковою дисципліною і вивчається на першому курсі денної та заочної форм навчання впродовж першого семестру. Вона є одним з професійно-орієнтованих курсів програми підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа» і займає провідне місце в циклі дисциплін загальної підготовки.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Регіональна соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони» є формування комплексних економіко-географічних знань про особливості процесів формування політичної карти світу на сучасному етапі. Навчити здобувачів аналізувати економічну та соціальну специфіку всіх регіонів світу за типовою географічною схемою, що охоплює склад, економіко-географічне положення, природні умови та ресурси, населення, макроекономічні параметри розвитку і роль регіонів та окремих країн у світовому господарстві, зовнішньоекономічних зв'язках. Систематизувати знання про закономірності усіх змін, які відбулися наприкінці ХХст. на політичних та економічних картах світу.

Завдання курсу: сформувати в здобувачів фаховий світогляд й базовий рівень знань з осмислення складних проблем сучасного економічного і соціального розвитку, як окремих країн, регіонів, так і галузей світового господарства, побачити його територіальні відмінності, визначити місце України у світовому співтоваристві. Розвивати в здобувачів вміння системного аналізу щодо визначення основних пріоритетних районів «економічної спеціалізації» країн світу, а також сформувати ґрунтовні знання про основні цілі і напрямки державної політики економічного процвітання країн.

Крім того, серед основних завдань дисципліни:

- вивчення динаміки, тенденцій, закономірностей та перспектив розвитку соціальних, економічних та політичних процесів у регіонах світу;
- комплексна суспільно-географічна характеристика зарубіжних країн світу за регіонально-континентальним принципом, зокрема, аналізувати природно-ресурсний потенціал, населення, галузеву та територіальну структуру господарства, зовнішньоекономічні зв'язки зарубіжних країн;
- аналіз особливостей розміщення продуктивних сил у межах окремих регіонів, умов та особливостей їх розвитку;
- визначення особливостей просторової організації суспільства країн світу;
- аналіз особливостей транспортної мережі країн світу;
- комплексне суспільно-географічне порівняння різних країн та регіонів світу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати: політичну карту світу; соціально-економічні типи країн сучасного світу та основні форми їх державного устрою; сутність і географічні особливості природного руху населення світу, його статевого, вікового складу, трудових ресурсів; основні закономірності розміщення природних ресурсів світу; найважливіші риси міжнародного поділу праці; структуру світового господарства та основні райони розміщення провідних галузей промисловості світу; основні риси політико- і економіко-географічного положення, географії природних ресурсів і розміщення галузей промисловості та сільського господарства країн світу, що вивчаються, а також історико-географічних та туристичних регіонів.

вміти:

- самостійно складати комплексні економіко-географічні характеристики регіонів (країн, територій, міст) на основі різноманітних джерел знань;

- аналізувати текстові, картографічні та статистичні матеріали з метою визначення загальних рис і відмінностей у відтворенні, складі та розміщенні населення різних регіонів світу;
- оцінювати забезпеченість світу і окремих регіонів різними видами природних ресурсів;
- аналізувати карти та статистичні таблиці з метою виявлення чинників розміщення галузей промисловості світу;
- застосовувати економіко-географічні знання для пояснення подій внутрішнього та міжнародного життя;
- вільно читати картографічні та статистичні матеріали різного змісту і форми, користуватися одночасно декількома джерелами інформації, в тому числі засобами масової інформації, науково-популярною літературою, довідниками;
- складати картосхеми, схеми, діаграми, графіки, таблиці, що показують структуру, суттєві ознаки, зв'язки географічних об'єктів або явищ;
- складати порівняльну економіко-географічну характеристику двох країн на основі різноманітних джерел знань за планом;

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння сутності та принципів розвитку суспільства, природи і мислення та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 03. Здатність самостійно проводити дослідження, опановувати нові сучасні знання та застосовувати їх у практичній діяльності.

ЗК 09. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу, синтезу, встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами, прогнозування й оцінки.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 01. Розуміти предметну область і особливості розміщення та використання рекреаційних ресурсів за регіонами світу, оцінювати потенціал розвитку галузі гостинності з урахуванням потреб всіх можливих сегментів ринку.

СК 02. Здатність аналізувати ситуацію, що склалася на ринку, виокремлювати закономірності його функціонування, прогнозувати тенденції і перспективи розвитку, як на національному так і світовому ринку готельно-ресторанної галузі, встановлювати взаємозв'язок між соціально-економічними процесами, що відбуваються та розвитком індустрії гостинності України.

СК 08. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання готельних та ресторанних послуг для різних сегментів споживачів, проводити дослідження споживчих ринків та планувати маркетингові заходи.

СК 12. Розробляти, обґрунтовувати та впроваджувати стратегію зовнішньоекономічної діяльності підприємств індустрії гостинності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «**Регіональна соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони**» вивчається у першому семестрі першого (бакалаврського) рівня, тому й немає передумов для вивчення в даній освітній програмі.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «**Готельно-ресторанна справа**», вивчення навчальної дисципліни «**Регіональна соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Здатність знати, розуміти та практично використовувати базові поняття з теорії готельної та ресторанної справи, організації обслуговування споживачів і діяльності суб'єктів ринку готельних та ресторанних послуг, а також суміжних наук для ефективного управління і розвитку підприємств у галузі гостинності.	ПРН 02
Здатність аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства, визначати ключові фактори, що впливають на їх розвиток, і прогнозувати зміни в умовах ринку для забезпечення конкурентоспроможності підприємств.	ПРН 04
Здатність розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, ефективно застосовувати ці знання для оптимізації операційних процесів, підвищення якості обслуговування та забезпечення високих стандартів сервісу.	ПРН 05
Розуміти економічні процеси, здійснювати планування, управління та контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, вміння аналізувати фінансові показники, розробляти стратегії розвитку, оптимізувати витрати та доходи, а також забезпечувати ефективне використання ресурсів для досягнення високих результатів та стабільності в умовах конкурентного середовища.	ПРН 15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Регіональна соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здатність застосовувати набуті знання для організації та вдосконалення процесу обслуговування клієнтів, розробки та впровадження стандартів сервісу, управління персоналом і ресурсами. Навички професійної комунікації з клієнтами, колегами, партнерами; здатність працювати в команді та взаємодіяти з різними учасниками ринку. Здатність інтегрувати сучасні технології, принципи сталого розвитку, етичні та культурні аспекти у діяльність закладів готельно-ресторанного бізнесу.	ПРН 02
Вміння збирати, систематизувати й критично аналізувати інформацію про сучасні тенденції у сфері гостинності та рекреаційного господарства на національному й	ПРН 04

міжнародному рівнях. Уміння застосовувати методи прогнозування для оцінки можливих сценаріїв розвитку ринку та вироблення стратегічних рекомендацій для підприємств. Уміння інтегрувати результати прогнозування та аналізу у процес прийняття управлінських рішень, розробку стратегій розвитку і позиціонування підприємств у ринковому середовищі.	
Здатність аналізувати й удосконалювати операційні процеси, впроваджувати інноваційні рішення для підвищення ефективності роботи підприємств. Уміння розробляти та впроваджувати стандарти сервісу, забезпечувати контроль якості обслуговування на відповідність міжнародним і національним вимогам. Здатність адаптувати організаційні процеси до потреб клієнтів, забезпечуючи високий рівень задоволеності споживачів та конкурентоспроможність закладу.	ПРН 05
Уміння здійснювати стратегічне та оперативне планування, організовувати управлінські процеси, забезпечувати ефективний контроль та моніторинг результатів діяльності. Здатність розробляти і впроваджувати стратегії розвитку підприємств, адаптовані до умов ринкового середовища та конкурентних викликів. Уміння забезпечувати раціональне використання фінансових, матеріальних і трудових ресурсів для досягнення високої продуктивності, стабільності й конкурентоспроможності підприємств.	ПРН 15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни **«Регіональна соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони»** для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів передбачене застосування як традиційних академічних, так і інтерактивних навчальних технологій.

Академічні технології більшої мірою застосовуються на лекційних заняттях: вступна, ознайомча, тематична лекція. Разом із тим, і в цій царині є можливості для запровадження інновацій. При викладанні дисципліни **«Регіональна соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони»** знайшли застосування такі нетрадиційні форми лекцій як: проблемна лекція, лекція із попередньо запланованими помилками, лекція-конференція.

Інтерактивні методи – форма навчання, у процесі якого студенти і викладач перебувають у режимі бесіди, діалогу між собою. Це – співпраця, взаємного навчання: викладач – здобувач, здобувач – здобувач. При цьому викладач і здобувач – рівноправні, рівнозначні суб'єкти навчання. Інтерактивна взаємодія виключає домінування одного учасника навчального процесу над іншим, однієї думки над іншою. Під час такого спілкування здобувачі навчаються бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, ухвалювати обґрунтовані рішення.

За допомогою інтерактивних технологій здобувачі мають змогу:

- аналізувати навчальну інформацію, творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу й у такий спосіб зробити засвоєння знань доступнішим;
- навчитися формулювати власну думку, правильно її висловлювати, доводити власну позицію, аргументувати й дискутувати;
- навчитися слухати іншу людину, поважати альтернативну думку;

- моделювати різні соціальні ситуації, збагачувати власний соціальний досвід через включення в різні життєві ситуації, їх моделювання;

- вчитися будувати конструктивні взаємини у групі, уникати конфліктів, розв'язувати їх, шукати компроміси, прагнути діалогу та консенсусу;

- розвивати навички проектної діяльності, самостійної роботи, виконання творчих робіт.

До найбільш ефективних інтерактивних методів, що застосовуються при вивченні: **«Регіональна соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони»** належать:

- метод мозкового штурму;
- рольові ігри або інсценування;
- аналіз історій;
- робота у групах;
- взаємне навчання.

Запровадження інтерактивного навчання є особливо актуальним для майбутніх менеджерів туризму, для яких спілкування з клієнтом, уміння прийняття рішень, толерантність і майстерність знаходити компромісні рішення стає важливою передумовою успішної кар'єри. Саме на цьому робиться акцент при підготовці майбутніх фахівців у туристичній сфері у цілому і при вивченні **«Регіональна соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони»**, зокрема:

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання студентів здійснюється шляхом написання або виконання:

- 1) тестових завдань;
- 2) есе/реферативних повідомлень;
- 3) презентацій і виступів на практичних заходах;
- 4) модульних контрольних робіт, що виконуються письмово або на комп'ютері у вигляді тестових завдань;
- 5) підсумкового екзамену

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими:

- контроль за виконання комплексних модульних завдань;
- контроль систематичності та активності роботи студента на семінарських заняттях;
- контроль за виконанням індивідуальної роботи.

Якщо студент відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється в 0 балів

Форма модульного контролю:

Протягом семестру здобувачі вивчають 1 модуль із дисципліни. Модуль складається з двох змістових модулів. Після виконання кожного змістового модуля здійснюється контроль у вигляді комплексної модульної роботи, що включає теоретичні питання, тестові завдання, практичну частину. Здобувачі, які не відвідували аудиторні заняття до модульного контролю за змістовий модуль не допускаються.

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок здобувачів здійснюється за 100-бальною системою. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни складається із середнього арифметичного балу за модулі.

Здобувач, який в результаті поточного оцінювання або підсумкового контролю за модулем отримав більше 60 балів, має право не складати екзамен з дисципліни. У разі

отримання позитивної підсумкової оцінки за модуль здобувач має також право відмовитися від складання іспиту. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що здобувач(ка) хоче покращити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він (вона) повинен скласти іспит.

Оцінювання модульних завдань. Після виконання програми змістового модулю у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді комплексної роботи (або тестового контролю), який оцінюється у межах від 1 до 100 балів.

Якщо з об'єктивних причин здобувач не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Модульна контрольна робота проводиться 2 раз на семестр, і включає проведення контрольних заходів за всіма темами змістовного модуля у формі контрольної роботи (або тестування). До контрольних заходів допускаються всі здобувачі незалежно від результатів поточного контролю. Лектор розробляє контрольні завдання (варіанти, тести тощо) для проведення модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ РЕГІОНАЛЬНА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ГЕОГРАФІЯ КРАЇН СВІТУ ТА ТУРИСТИЧНІ РЕГІОНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КАРТИ СВІТУ. ЕКОНОМІКО - ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КРАЇН ЄВРОПИ ТА АЗІЇ

Тема 1. Теоретичні та методологічні основи курсу. Політична карта світу

Об'єкт і предмет регіональної економічної і соціальної географії світу та туристичних регіонів. Методи дослідження, історія розвитку економічної і соціальної географії світу.

Базові поняття: територія і кордони; політико-територіальні утворення. Основні періоди та етапи формування політичної карти світу. Міжнародні організації, їх функціональний і просторовий розподіл.

Тема 2. Регіональний поділ країн світу. Економіко-географічна характеристика регіонів. Ресурси туристичних регіонів світу

Типологія країн світу. Класифікація країн за формою правління. Форми адміністративно-територіального устрою. Відмінності федеративних держав. Політичні та економічні системи країн. Класифікація країн світу за площею, кількістю населення, географічним положення тощо. Економіко-географічна характеристика регіонів.

Географічне середовище як сфера взаємодії суспільства і природи. Світові природні ресурси. Ресурсозабезпеченість. Природокористування: раціональне і нераціональне. Географія світових природних ресурсів: мінеральних, земельних, лісових, водних, Світового океану, рекреаційних.

Тема 3. Регіон Європа. Регіональний поділ Європи. Субрегіон Північна Європа (Норвегія, Швеція, Фінляндія)

Економіко-географічна характеристика Європи. Європейський Союз. Загальні відомості про субрегіон Північна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 4. Субрегіон Західна Європа. Економіко-географічна характеристика (Німеччина, Франція)

Загальні відомості про субрегіон Західна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 5. Субрегіон Південна Європа. Економіко-географічна характеристика (Італія, Греція)

Загальні відомості про субрегіон Південна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Туристично-рекреаційний потенціал Південної Європи. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в субрегіоні. Туристичні центри рекреаційного регіону. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства субрегіону.

Тема 6. Субрегіон Центральна та Східна Європа. Економіко-географічна характеристика (Польща, країни Балтії). Україна – економіко-географічна характеристика

Загальні відомості про субрегіон Центральна та Східна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Загальні відомості про країну: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 7. Регіон Азія.

Загальні відомості про регіон Азія: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 8. Близькосхідний субрегіон, перспективи туристичного розвитку. Ізраїль та Туреччина.

Загальний огляд. Склад субрегіону. Різноманітність країн. Особливості господарства. Роль країн Азії в світі. Регіон перехрестя важливих морських комунікацій. Економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Туристично-рекреаційний потенціал. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в субрегіоні. Туристичні центри рекреаційного субрегіону. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства субрегіону.

Тема 9. Субрегіон Східна Азія. Економіко-географічна характеристика (Японія).

Загальні відомості про субрегіон Східна Азія: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки. Японія – країна «вранішнього сонця».

Тема 10. Субрегіон Східна Азія. Економіко-географічна характеристика (Китай). Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки. Туристичні особливості.

МОДУЛЬ 2. ЕКОНОМІКО - ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КРАЇН ПІВНІЧНОЇ ТА ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ, АФРИКИ, АВСТРАЛІЇ ТА ОКЕАНІЇ

Тема 11. Субрегіон Південна Азія. Економіко-географічна характеристика (Індія).

Економіко-географічна характеристика субрегіону. Внутрішні відмінності економічного розвитку країн субрегіону. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 12. Американський регіон. Економіко-географічні особливості регіону (США).

Загальні відомості: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Туристично-рекреаційний потенціал. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. Туристичні центри рекреаційного регіону. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства.

Тема 13. Канада.

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Туристично-рекреаційний потенціал. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. Туристичні центри рекреаційного регіону. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства регіону.

Тема 14. Субрегіон Латинська Америка. Економіко-географічна характеристика. Мексика.

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки. Туристично-рекреаційний потенціал.

Тема 15. Субрегіон Латинська Америка. Економіко-географічна характеристика. Бразилія та Аргентина.

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки. Туристично-рекреаційний потенціал.

Тема 16. Африканський регіон.

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки. Туристично-рекреаційний потенціал.

Тема 17. Субрегіон Південна Африка. Економіко-географічна характеристика. Африканський туристичний регіон.

Загальні відомості про країни Південної Африки: економіко – географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки; рекреація і туризм. Ключова країна вивчення – ПА. Туристично-рекреаційний потенціал. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. Туристичні центри рекреаційного регіону.

Тема 18. Субрегіон Східна Африка. Економіко-географічна характеристика. Особливості розвитку туризму в Танзанії та Кенії.

Загальні відомості, економіко – географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки; рекреація і туризм. Туристично-рекреаційний потенціал. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. Туристичні центри рекреаційного регіону. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства.

Тема 19. Регіон Океанія. Туристично-рекреаційний потенціал острівних країн Тихого океану. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. Туристичні центри рекреаційного регіону. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства.

Тема 20. Підсумково-узагальнюючий матеріал.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль 1. ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КАРТИ СВІТУ. ЕКОНОМІКО - ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КРАЇН ЄВРОПИ ТА АЗІЇ						
Тема 1. Теоретичні та методологічні основи курсу. Політична карта світу	10	2	2	-	-	6
Тема 2. Регіональний поділ країн світу. Економіко-географічна характеристика регіонів. Ресурси туристичних регіонів світу	9	2	2	-	-	5
Тема 3. Регіон Європа. Регіональний поділ Європи. Субрегіон Північна Європа (Норвегія, Швеція, Фінляндія)	9	2	2	-	-	5
Тема 4. Субрегіон Західна Європа. Економіко-географічна характеристика (Німеччина, Франція)	10	2	2	-	-	6
Тема 5. Субрегіон Південна Європа. Економіко-географічна характеристика (Італія, Греція)	9	2	2	-	-	5
Тема 6. Субрегіон Центральна та Східна Європа. Економіко-географічна характеристика (Польща, країни Балтії). Україна – економіко-географічна характеристика	14	4	4	-	-	6
Тема 7. Регіон Азія.	8	2	2			4
Тема 8. Близькосхідний субрегіон, перспективи туристичного розвитку. Ізраїль та Туреччина.	10	4	2			4
Тема 9. Субрегіон Східна Азія. Економіко-географічна характеристика (Японія).						
Тема 10. Субрегіон Східна Азія. Економіко-географічна характеристика (Китай).	4	2	2			
Модульна контрольна робота 1						
Разом за модуль	83	22	20			41
МОДУЛЬ 2. ЕКОНОМІКО - ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КРАЇН ПІВНІЧНОЇ ТА ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ, АФРИКИ ТА ОКЕАНІЇ						
Тема 11. Субрегіон Південна Азія. Економіко-географічна характеристика (Індія).	6	2	1	-	-	4
Тема 12. Американський регіон. Економіко-географічні особливості регіону (США).	9	2	2	-	-	4
Тема 13. Канада.	6	2	1	-	-	6
Тема 14. Субрегіон Латинська Америка. Економіко-географічна характеристика. Мексика.	6	2	2	-	-	4
Тема 15. Субрегіон Латинська Америка. Економіко-географічна характеристика. Бразилія та Аргентина.	6	2	1	-	-	5
Тема 16. Африканський регіон.	8	2	2	-	-	2

Тема 17. Субрегіон Південна Африка. Економіко-географічна характеристика. Африканський туристичний регіон.	6	2	1	-	-	2
Тема 18. Субрегіон Східна Африка. Економіко-географічна характеристика. Особливості розвитку туризму в Танзанії та Кенії.	6	2	1			2
Тема 19. Регіон Океанія.	8	2	2			2
Тема 20. Підсумково-узагальнюючий матеріал Модульна контрольна робота 2	6		1			4
Разом за модуль	67	18	14			35
Разом за семестр	150	40	34			76

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Політична карта світу. Питання для обговорення: 1. Політична географія. Основоположники вчення про політичну географію. 2. Сучасна світосистема: країни, держави, території та акваторії. 3. Територія держави. 4. Функції державних кордонів. 5. Політичні та економічні системи країн світу. 6. Основні етапи формування політичної карти світу.	4	
2	Міжнародні організації Питання для обговорення: 1. Історичні аспекти створення міжнародних організацій. 2. Поняття і види міжнародних організацій. 3. ООН: історія створення, правовий статус, органи. 4. Регіональні міжнародні організації.	4	
3	Типологія країн світу. Регіональний поділ світу. Туристичні регіони світу. Питання для обговорення: 1. Типологія країн світу. Суть поняття. Причини диференціації країн світу. 2. Класифікація країн за ідеологічною орієнтацією. 3. Класифікація країн за політичною структурою. 4. Класифікація країн за кількістю та щільністю населення. 5. Класифікація країн за площею. 6. Класифікація країн за індексом людського розвитку. 7. Типологія країн за рівнем економічного розвитку. Різні підходи до даної типології. 8. Виокремлення туристичних регіонів світу та їх коротка характеристика (за класифікацією ООН)	4	
4	Європейський туристичний регіон Питання для обговорення: 1. Склад, розташування та особливості Європейського туристичного регіону. 2. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. 3. Туристичні центри рекреаційного регіону.	4	

	4. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства. 5. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства регіону. 6. Робота в малих групах (відеопрезентації): - субрегіон Північна Європа; - субрегіон Західна Європа; - субрегіон Південна Європа; - субрегіон Центральна Європа; - субрегіон Східна Європа.		
5	Близькосхідний туристичний регіон Питання для обговорення: 1. Склад, розташування та особливості Близькосхідного туристичного регіону. 2. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. 3. Туристичні центри рекреаційного регіону. 4. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства. 5. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства регіону. 6. Робота в малих групах (відеопрезентації): - субрегіон Північна Африка; - субрегіон країн Близького Сходу.	4	
6	Азійсько-Тихоокеанський туристичний регіон Питання для обговорення: 1. Склад, розташування та особливості Азійсько - Тихоокеанського туристичного регіону. 2. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. 3. Туристичні центри рекреаційного регіону. 4. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства. 5. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства регіону. 6. Робота в малих групах (відеопрезентації): - субрегіон Північно-Східна Азія; - субрегіон Південна Азія; - субрегіон Південно-Східна Азія; - субрегіон Океанія; - субрегіон Австралія та Нова Зеландія.	4	
7	Американський туристичний регіон Питання для обговорення: 1. Склад, розташування та особливості Американського туристичного регіону. 2. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. 3. Туристичні центри рекреаційного регіону. 4. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства. 5. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства регіону. 6. Робота в малих групах (відеопрезентації): - субрегіон Північна Америка; - субрегіон Південна Америка; - субрегіон Центральна Америка; - субрегіон країн Карибського басейну.	4	

8	Африканський туристичний регіон Питання для обговорення: 1. Склад, розташування та особливості Африканського туристичного регіону. 2. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. 3. Туристичні центри рекреаційного регіону. 4. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства. 5. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства регіону. 6. Робота в малих групах (відеопрезентації): - субрегіон Північна Африка; - субрегіон Південна Африка; - субрегіон Західна Африка; - субрегіон Східна Африка; - субрегіон Центральна Африка.	4	
9	Підсумково-узагальнююче заняття	2	
	Модульна контрольна робота		
Разом		34	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	Модуль 1		
1	Тема 1. Політична карта світу.	4	
2	Тема 2. Регіональний поділ країн світу.	4	
3	Тема 3. Європа. Північна Європа (Ірландія, Фарерські острови)	4	
4	Тема 4. Субрегіон Західна Європа. Економіко-географічна характеристика (країни Бе-Ні-Люкс)	5	
5	Тема 5. Субрегіон Південна Європа (Португалія, Іспанія)	5	
6	Тема 6. Субрегіон країн Центральної Європи. Туристичний потенціал.	5	
7	Тема 7. Азійсько-Тихоокеанський туристичний регіон: поділ та характеристика (Австралія та Нова Зеландія).	4	
8	Тема 8. Субрегіон Східна Азія. Економіко-географічна характеристика, туристичний потенціал (Непал, Бутан, Шрі-Ланка)	4	
	Разом за модуль 1	35	
	Модуль 2		
10	Тема 10. Американський туристичний регіон. Найбільші туристичні центри США та Канади	6	
11	Тема 11. Особливості розвитку туризму країн басейну Карибського моря	7	
12	Тема 12. Африканський регіон. Туристичний потенціал країн Західної Африки. Нігерія	6	
13	Тема 13. Субрегіон Східна Африка. Сафарі-туризм. Кенія та Танзанія	6	
14	Тема 14. Субрегіон Південна Африка. Туристичні особливості Південної Африки. Намібія	5	
15	Тема 15. Відеопрезентації та їх представлення українською та англійською мовами (за вибором здобувача)	6	

16	Тема 15. Відеопрезентації та їх представлення українською та англійською мовами (за вибором здобувача)	5	
	Разом за модуль 2	41	
	ВСЬОГО:	76	

1.5. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТИВ

Підготовка реферату – один із перших видів дослідницької роботи здобувачів, що використовується у вищій школі. Даний вид роботи сприяє розвитку у здобувачів нахилу до пошукової, дослідницької діяльності та до творчого розв’язання навчально-виховних завдань освітнього закладу.

Реферат (від. лат. *refero* – повідомляю, доповідаю) – це стислий виклад у письмовому вигляді наукової літератури з теми, вчення, змісту книги тощо. Реферат також передбачає наявність доповіді на дану тему, що включає огляд наукових та інших джерел з обраної теми або виклад змісту пошукової роботи.

Важливо зазначити, що у рефераті необхідно не лише висвітлити відповідну інформацію, а й показати своє ставлення до неї. Реферат демонструє ерудицію дослідника, його вміння самостійно аналізувати, систематизувати, класифікувати й узагальнювати суттєву наукову інформацію.

Обсяг реферату визначається специфікою теми і змістом матеріалу, кількістю відомостей, їх науковою цінністю або практичним значенням. Рекомендований обсяг становить 10-20 сторінок друкованого тексту.

Процес підготовки реферату має містити в собі наступні етапи:

- ✓ Вибір теми.
- ✓ Вивчення спеціальної літератури за темою реферату.
- ✓ Складання плану.
- ✓ Добір і вивчення додаткових джерел та інформації з обраної теми.
- ✓ Добір практичного та статистичного матеріалу.
- ✓ Опрацювання зібраного матеріалу.
- ✓ Безпосереднє написання тексту реферату.
- ✓ Формулювання висновків.
- ✓ Оформлення реферату і списку джерел інформації.
- ✓ Самокритична оцінка змісту і виправлення помилок.
- ✓ Підготовка тез або доповіді до захисту реферату.
- ✓ Захист реферату (під час семінарського заняття, на студентській конференції та ін.).

Тему реферату здобувач вибирає у відповідності до рекомендацій викладача або ж самостійно, відповідно власного рівня підготовленості та здібностей, а також маючи на увазі перспективу подальшого використання реферату для написання курсових та підсумкових кваліфікаційних робіт. Вибір теми реферату здобувач повинен узгоджувати з викладачем.

Структура реферату студента вищого навчального закладу повинна складатися з таких частин:

- ✓ Титульна сторінка
- ✓ План
- ✓ Вступ
- ✓ Основна частина, яка складається з розділів, пунктів та підпунктів
- ✓ Висновки
- ✓ Список використаних джерел

✓ Додатки (за необхідності)

У вступі обґрунтовуються актуальність теми, її особливості, значущість з огляду на потреби суспільства та розвиток конкретної галузі науки або практичної діяльності.

В основній частині здійснюється огляд основних теоретичних та експериментальних досліджень з теми, зазначається, хто з учених вивчав дану проблему, які ідеї висловлював. Визначаються сутність проблеми, основні чинники, що зумовлюють розвиток явища або процесу, що вивчається, наводиться перелік основних змістовних аспектів проблеми, які розглядалися вченими. Визначаються недостатньо досліджені питання, з'ясовуються причини їх слабого висвітлення.

Наступний етап передбачає поглиблений аналіз сучасного стану процесу або явища, тлумачення основних поглядів і позицій щодо проблеми, висвітлюються власні судження та думки відносно перспектив розвитку проблеми.

У висновках надаються узагальнені ідеї, думки, оцінки, пропозиції автора.

До списку використаних джерел включають публікації, звертаючи особливу увагу на публікації за останні 5-10 років, Інтернет-ресурси. Кількість використаних джерел у списку повинна становити не менше 10 праць, які оформлені відповідно до сучасних вимог оформлення бібліографії.

У додатках за необхідності наводяться формули, таблиці, схеми, якщо вони суттєво полегшують розуміння роботи.

Оцінюють реферат, спираючись на наступні критерії:

- відповідність теми змісту реферату;
- глибина і повнота розкриття теми;
- логіка викладення матеріалу;
- термінологічна чіткість;
- рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння її критично аналізувати;
- власне бачення проблеми автором, самостійний, творчий характер роботи;
- правильне оформлення реферату і списку використаних джерел;
- урахувати вміння автора відібрати найсуттєвіший матеріал для короткого виступу;
- якість презентації результатів реферативного дослідження.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Рекреаційно-туристичний потенціал Польщі.
2. Рекреаційні і туристичні ресурси країн Балтії.
3. Основні туристичні центри і курорти Чехії, Словаччини, Угорщини.
4. Чорноморське узбережжя Болгарії – основний туристичний район Східної Європи.
5. Фінляндія як основний регіон зимових видів туризму.
6. Ісландія – провідний район природно-пізнавального туризму.
7. Рекреаційно-туристичні ресурси Альпійських держав. Гірськолижні курорти Швейцарії, Австрії, Італії та Франції.
8. Рекреаційно-туристичний потенціал Німеччини та країн БеНіЛюксу.
9. Основні туристичні центри Франції. Лазуровий берег – основна зона відпочинку Франції.
10. Апеніно-Мальтійський мезорайон. Організація відпочинку на Мальті.
11. Сардинія – потенційний рекреаційний регіон Італії.
12. Туристичні центри Іспанії.
13. Туристичні центри Андори.
14. Рекреаційні центри Португалії.

15. Рекреація і відпочинок Південно-Західної Азії.
16. Відпочинок на Кіпрі.
17. Туреччина – перлина туристичного бізнесу Близького Сходу.
18. Рекреаційний потенціал Південної Азії.
19. Рекреаційний потенціал Японії.
20. Китай як екзотична перлина світової рекреації.
21. Міжнародний туризм в Африці.
22. Рекреаційний потенціал країн Африканського Середземномор'я.
23. Єгипет – основний рекреаційний район Африки.
24. Туризм і відпочинок в Кенії, Танзанії, Ефіопії, ПАР.
25. Особливості рекреаційного господарства острівних країн Африки (Мадагаскар, Маврикій, Сейшельські та Коморські острови).
26. Внутрішній туризм у Північній Америці.
27. Організація курортної справи у Канаді.
28. Аляска – перспективна туристична зона США.
29. Рекреаційний потенціал Мексики та Бразилії: порівняльна характеристика.
30. Міжнародний туризм в Австралії та Океанії.
31. Туристичні райони Північного Кавказу.
32. Курортні райони Великого Сочі.
33. Кавказькі Мінеральні Води.
34. Туристично-рекреаційний потенціал європейських столиць.
35. Замки України.
36. Пізнавальний туризм Західної України.
37. Розвиток дитячого, молодіжного та сімейного туризму в Україні.
38. Одеська група курортів.
39. Особливості внутрішнього туризму в межах України.
40. Політико- та економіко-географічні наслідки об'єднання двох німецьких держав.
41. Розвиток і розміщення машинобудівного комплексу Німеччини.
42. Особливості розвитку машинобудування Великобританії.
43. Територіальна структура господарства Франції.
44. Порівняльна економіко-географічна характеристика Скандинавських держав.
45. Туристична індустрія Австрії.
46. Порівняльна економіко-географічна характеристика європейських країн Середземномор'я: Іспанії та Греції.
47. Вплив інтеграції країн європейського співтовариства на галузеву і територіальну структуру національних економік.
48. Європейські співтовариства і союзи.
49. Розвиток і розміщення туризму (на прикладі однієї із західноєвропейських держав).
50. Територіальна структура промислового комплексу Японії.
51. Економіко-географічна характеристика субконтинентального господарського комплексу «США–Канада».
52. Етнополітичні та соціально-економічні проблеми канадського федералізму.
53. Соціально- та економіко-географічна характеристика держави Ізраїль.
54. Україна в системі світогосподарських зв'язків.
55. Північно-Американська Зона Вільної Торгівлі.
56. Загальна економіко-географічна характеристика Канади.

57. Розвиток гірничо-добувної промисловості Австралії.
58. Розвиток виноградарства у країнах Південної Європи.
59. Особливості розвитку сільського господарства в розвинених країнах Європи.
60. Географія автомобілебудування розвинених країн світу.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Habchak N. F., Dubis L.F. Labour migration of the population of Ukraine to the countries of the European Union: factors and risks of influence /. Journal of geology, geography and geocology. Dnipro. – 28(1), 2019. – P. 59-67.
2. Безуглий В.В. Регіональна економічна та соціальна географія світу : навч. посіб. / В.В. Безуглий, С.В. Козинець– К., 2003. – 688 с.
3. Бейдик О.О. Географія. Для вступників до вищих навчальних закладів / О.О. Бейдик, М.М. Падун. – К : Либідь, 2002. – 304 с.
4. Вишнеvsька О.О. Туристичне країнознавство: підручник О.О. Вишнеvsька, А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 594 с.
5. Габчак Н, Дубіс Л. Туристична привабливість транскордонних територій України та Румунії (на прикладі Закарпаття). Парадигматичні аспекти і дилеми розвитку науки та освіти [монографія] (за ред.: Я.Гжесяк, І.Зимомря, В. Ільницький). Конін-Ужгород-Мелітополь-Херсон-Кривий Ріг. Посвіт, 2019. – С.251-259.
6. Габчак Н, Дубіс Л. Туристична привабливість транскордонних територій України та Румунії (на прикладі Закарпаття). Парадигматичні аспекти і дилеми розвитку науки та освіти [монографія] (за ред.: Я.Гжесяк, І.Зимомря, В. Ільницький). Конін-Ужгород-Мелітополь-Херсон-Кривий Ріг. Посвіт, 2019. – С.251-259.
7. Габчак Н. , Дубіс Л. Можливості застосування досвіду Данії у розвитку велотуризму в місті Ужгород. Журнал «Географія та туризм» Наук. зб. /Ред.кол.: Любцева О.О. (відп. ред.) та ін. –К: Альфа – ПСК, 2019. - Вип. 47. – Київ, 2019. – С.45-57.
8. Габчак Н.Ф., Білак О Туризм країн Карпатського єврорегіону. В-во ТОВ «РІК-У», Ужгород, 2023р. – 245 с.
9. Географія світового господарства з основами економіки: навч. посіб. /[за ред. Олійника Я. Б., Смирнова Г. Г.]. – К.: Знання, 2011. – 637 с.
10. Голиков А.П. Економіка зарубіжних країн : навч. посіб. / А.П. Голиков, О.Г. Дейнека. – К., 2008.– 464с.
11. Головченко В. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія : навч. посіб. / В. Головченко, О. Кравчук – К. : Нічлава, 2006. – 336 с.
12. Дахно І.І. Країни світу: Енциклопедичний дов. – К.: Мапа,2004. – 606 с.

13. Дубіс Л., Габчак Н. Особливості закладів харчування острівних країн (на прикладі Бермудських островів) . Тези Міжнародної науково-практичної конференції /Тенденції розвитку туристичної індустрії в умовах глобалізації (27-28 квітня 2017 року). – Ужгород. – С.148-151.
14. Економіка зарубіжних країн : підручник / А.С. Філіпенко, В.А. Вергун, І.В. Бураківський. – К. : Либідь, 1996.
15. Економіка зарубіжних країн/ [за ред. Ю.Т.Козака].– К., 2007. –544с.
16. Економічна і соціальна географія світу. 10 клас : Атлас. – К : НВП «Картографія», 2011. – 48 с.
17. Економічна і соціальна географія світу: навч. посібник / [за ред.С.П.Кузика]. – Львів: Світ, 2002. – 672 с.
18. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П.М. Ігнат'єв– 2-е вид. Чернівці : Книги – ХХІ, 2006. – 423 с.
19. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг. – К.: Альтепрес,2005. – 436 с.
20. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика : підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Ю.С. Занько, Н.М. Ганич. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
21. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика: підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Ю.С. Занько, Н.М. Ганич. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528
22. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Галич. – К.: Знання, 2008. – 661с.
23. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Галич. – К.: Знання, 2008. – 661с.
24. Масляк П. О. Країнознавство : підручник / П.О. Масляк– К. : Знання, 2007. – 292 с.
25. Масляк П. О. Країнознавство : підручник / П.О. Масляк– К. : Знання, 2007. – 292 с.
26. Машіка Г.В. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, першого року навчання за освітньою програмою «Туризм» спеціальність 242 Туризм, галузь знань 24 Сфера обслуговування/Укладач: Г.В. Машіка. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 68 с.
27. Чир Н, Габчак Н. Соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони. Методичні рекомендації для виконання практичних робіт (для студентів 1 курсу д та з форм навчання зі спеціальності 242 «Туризм». Ужгород, 2018р. – 65 с.

Допоміжна література

1. Міжнародні організації: навч.посіб. / За ред.Ю.Г.Козака, В.В. Ковалевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – 288с.

2. Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії: навч. посіб. для студ.геогр. фак. ун-тів / М. Д. Пістун. – К. : Вища школа, 1996. – 231 с.
3. Полчанінова І. Л. Рекреаційні комплекси світу : навч. посібник / І. Л. Полчанінова, М. М. Поколодна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. –Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. –107с.
4. Світова економіка: підручник / [за ред. А. С.Філіпенко, В. С.Будкін,О.І.Рогач]. – К.: Либідь, 2007. – 582 с.
5. Соціально-економічна географія світу / за ред. С.П. Кузика. – Тернопіль, 1998.
6. Стафійчук В. І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу: Європа, Азія, Австралія та Океанія : навч. посіб. / В.І. Стафійчук, О.Ю. Малиновська. – К. : Альтпрес. – 2009. – 427 с.
7. Туристичне країнознавство: країни лідери туризму: Навч. посіб. / Під ред.: О. О. Любцевої. – К. : Альт-прес, 2008. – 436 с.
8. Юрківський В. М. Країни світу : навч. посіб./ Юрківський В. М. – К.:Либідь, 1999. – 368 с.
9. Юрківський В.М Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни / В.М. Юрківський. – К. : Либідь, 2000.
10. Яценко Б. П. Країнознавство: основи теорії : навч. посіб. / Б. П. Яценко, В. К. Бабарицька. – К. : Либідь, 2009. – 312 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Tourism Organization. UNWTO Statistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unwto.org/statistics> (дата звернення: 30.08.2025).
2. World Travel & Tourism Council. Research and Reports [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://wttc.org> (дата звернення: 30.08.2025).
3. Organisation for Economic Co-operation and Development. Tourism Policy and Statistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oecd.org/cfe/tourism/> (дата звернення: 30.08.2025).
4. World Bank. World Development Indicators [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://data.worldbank.org/> (дата звернення: 30.08.2025).
5. Eurostat. Tourism Statistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/tourism> (дата звернення: 30.08.2025).
6. Central Intelligence Agency. The World Factbook [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/> (дата звернення: 30.08.2025).
7. National Geographic. Travel & Geography [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nationalgeographic.com/travel/> (дата звернення: 30.08.2025).

8. United Nations. UNdata [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://data.un.org/> (дата обращения: 30.08.2025).
9. TourMIS. Tourism Marketing Information System [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.tourmis.info/> (дата обращения: 30.08.2025).
10. Statista. Travel, Tourism & Hospitality [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.statista.com/markets/419/topic/488/travel-tourism-hospitality/> (дата обращения: 30.08.2025).
11. Tourism Review. Global Tourism Insights [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.tourismreview.com/> (дата обращения: 30.08.2025).
12. Google Scholar. Academic Search Service [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://scholar.google.com/> (дата обращения: 30.08.2025).
13. ResearchGate. Scientific Network [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.researchgate.net/> (дата обращения: 30.08.2025).
14. Springer. Tourism and Geography Publications [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://link.springer.com/> (дата обращения: 30.08.2025).

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни «Регіональна соціально-економічна географія
країн світу та туристичні регіони»**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)